

Brüsszel, 2026. július 3.
(OR. en)

11121/26

ECOFIN 911
UEM 315
SOC 440
EMPL 242
COMPET 855
ENV 831
EDUC 297
ENER 453
JAI 891
GENDER 128
JEUN 171
SAN 529
ECB
EIB

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Spanyolország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2026) 209 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott, és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság által véglegesített szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Spanyolország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

mivel:

- (1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.
- (2) A Bizottság 2025. november 25-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Spanyolországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást², 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.

² HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>

- (3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléreként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.
- (4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF)³ végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, valamint építsenek azokra; ez mindenekelőtt azon reformokra és beruházásokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.
- (5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Spanyolországra vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Spanyolország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Spanyolország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Spanyolország előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Spanyolország milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Spanyolország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét⁴. A terv a 2025–2028-as időszakot fedi le, és hét évre elosztott költségvetési kiigazítást irányoz elő. A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 3,7 %, 2026-ban 3,5 %, 2027-ben 3,2 %, 2028-ban pedig 3,0 %. Ez a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 9,2 %, 2026-ban 13,0 %, 2027-ben 16,6 %, 2028-ban pedig 20,1 %.
- (7) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében⁵, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Spanyolország kérése nyomán a Tanács 2026. június 12-én a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Spanyolország számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól⁶. A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Spanyolország számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

⁴ A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Spanyolország nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/643, 2025.2.10., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/643/oj>).

⁵ A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

⁶ A Tanács ajánlása [dátum] a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Spanyolország számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása) (HL [HL: kérjük, illesszék be a megfelelő HL-hivatkozást]).

- (8) Spanyolország 2026. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló 2026. évi éves jelentését⁷ a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak való megfelelésről, a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformok és beruházások végrehajtásáról, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban azonosított fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások végrehajtásáról. Spanyolorzágnak az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépülnek.
- (9) A reál-GDP 2025-ben 2,8 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 2,7 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 2,4 %-kal, 2027-ben pedig 1,9 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 3,0 %, 2027-ben pedig 2,5 % lesz.
- (10) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján⁸ Spanyolország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2024. évi 3,2 %-ról 2025-ben 2,4 %-ra csökkent. A hiány 2025. évi csökkenése főként az erős bevételi teljesítménynek és bizonyos energiaügyi intézkedések fokozatos kivezetésének, valamint a költségvetési kiigazítási erőfeszítéseknek tudható be. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 2,4 %-ának, 2027-re pedig a GDP 2,0 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. A 2026-os stabilizáció főként a bevételek pozitív alakulását tükrözi, amely ellensúlyozza az egyes régiókban bekövetkezett áradások és a közel-keleti válság következményeinek enyhítésére irányuló különböző intézkedéscsomagok hatását. A hiány 2027-es csökkenése főként az árvizekkel kapcsolatos veszélyhelyzeti intézkedések alacsonyabb költségét és az energiaügyi intézkedések lejártát tükrözi.

⁷ Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

⁸ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

- (11) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal⁹ 2025-ben nagyjából semleges volt. A költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2026-ban a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben expanzív lesz, 2027-ben pedig a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékben restriktív.
- (12) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján¹⁰ Spanyolország GDP-arányos államadóssága a 2024 végi 101,6 %-ról 2025 végére 100,7 %-ra csökkent. Az adósságráta 2025. évi csökkenése főként a nominális GDP erőteljes növekedésének és a költségvetési hiány visszaszorításának tudható be. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 99,6 %-ra csökken, majd 2027 végére tovább csökken, 98,9 %-ra. A 2026-os csökkenés főként az adósságszolgálat költségét meghaladó nominális GDP-növekedést tükrözi. Az adósságráta 2027. évi csökkenése főként a nominális termelés növekedésének és a költségvetési hiány visszaszorításának tudható be.
- (13) A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése alapján Spanyolország védelemre fordított államháztartási kiadásai 2025-ben összesen a GDP 1,0 %-át tették ki, ami a 2024-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 0,1 százalékpontos növekedést jelent. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ezek a kiadások 2026-ban a GDP 1,2 %-át teszik ki, ami 2024-hez képest GDP-arányosan 0,3 százalékpontos növekedésnek felel meg¹¹.

⁹ A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal a következők különbözeteként mérhető: i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat azonban tartalmazó elsődleges kiadások változása.

¹⁰ Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

¹¹ A védelmi kiadások NATO szerinti fogalommeghatározása eltér a COFOG szerinti fogalommeghatározástól. Továbbá eltérések fordulhatnak elő a kiadások – különösen a katonai felszerelésekkel kapcsolatos kiadások – elszámolásának időpontja következtében is, mivel a NATO-n belüli jelentéstétel nem a nemzeti számlák szabályait követi az elszámolás időpontja tekintetében.

- (14) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekkel járnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Spanyolország költségvetési politikai intézkedéseket fogadott el a magas energiaárak által a háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatás enyhítése érdekében¹². Ezek közé tartozik az üzemanyagokra, a villamos energiára és a földgázra vonatkozó héakulcsok nem célzott csökkentése, valamint a villamos energiára és az üzemanyagokra kivetett jövedéki adók nem célzott csökkentése. Emellett a hatóságok célzott támogatási intézkedéseket vezettek be: többek között támogatást nyújtottak a hivatásos fuvarozóknak és a mezőgazdasági termelőknek, közvetlen támogatásban részesítették a villamosenergia-igényes iparágakat, csökkentették a villamosenergia-hálózati díjakat, valamint támogatták a fűtési költségeket enyhítő szociális bónuszrendszereket és a föld alatti üzemanyag-tárolást. Az említett intézkedések egy része június 1-jén hatályát veszítette, a fennmaradók többsége pedig 2026. június 30-án várhatóan szintén hatályát veszti¹³, bár némelyikük 2027 elejéig hatályban marad. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint az említett intézkedések 2026-ban várhatóan a GDP körülbelül 0,3 %-ának megfelelő költségvetési terhet jelentenek. A Bizottság becslései szerint abban az esetben, ha ezen intézkedések mindegyike hatályban marad 2026 végéig, a kapcsolódó költségvetési teher mértéke 2026-ban a GDP 0,6 %-ának felel majd meg.
- (15) A Bizottság számításai alapján Spanyolországon a nettó kiadások 2025-ben 4,8 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig kumulatív 9,3 %-kal nőttek. A nettó kiadások növekedése 2025-ben meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 0,4 %-os eltérést eredményezve. A 2024. és 2025. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 0,1 %-os eltérést eredményezve. A várható eltérés a védelmi kiadásokra vonatkozó jelenlegi becslések alapján a nemzeti mentesítési rendelkezés nyújtotta mozgástéren belül van.

¹² Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

¹³ A villamos energiára és a földgázra vonatkozó héa csökkentése, valamint a villamos energiára vonatkozó jövedéki adó csökkentése a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzését követően kivezetésre került.

- (16) A Bizottság számításai alapján Spanyolországban a nettó kiadások 2026-ban 5,1 %-kal nőnek, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva pedig kumulatív 14,9 %-kal. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 0,6 %-os eltérést eredményezve. A 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 0,7 %-os eltérést eredményezve. Figyelemmel a nemzeti mentesítési rendelkezés által a védelmi kiadások növelése tekintetében biztosított rugalmasságra, a 2024., a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív eltérése a GDP 0,4 %-át teszi ki.
- (17) A Spanyolország középtávú tervét jóváhagyó ajánlás meghatározza a kiigazítási időszak meghosszabbítását alátámasztó reformokat és beruházásokat, valamint végrehajtásuk ütemtervét. Figyelembe véve a Spanyolország által az elért eredményekről szóló éves jelentésben szolgáltatott információkat, a Bizottság megállapítja, hogy e reformok és beruházások 2026. április 30-ig esedékes kulcsfontosságú lépéseinek végrehajtása nagyjából jó úton halad. Az adóreform értékelése még folyamatban van; az adókedvezmények reformját, valamint az oktatás digitális átalakításához kapcsolódó két lépést a helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti utolsó kifizetés keretében fogják értékelni. Az ideiglenes fogyatékoság kezelésének javítását célzó intézkedéseket illetően megjegyzendő, hogy a legtöbb régió partnerségi megállapodásokat írt alá a Nemzeti Társadalombiztosítási Intézettel, míg biztosító egyesületekkel csak öt régió és a két autonóm város írt alá megállapodásokat. Az oklevelek honosítását illetően egy miniszteri rendelet került elfogadásra, illetve lépett életbe, amely előírja a külföldi egyetemi képesítések honosítási és egyenértékűségi eljárásaira vonatkozó utasításokat. A Bizottság úgy véli, hogy Spanyolország összességében kielégítő módon teljesítette kötelezettségvállalásait¹⁴.

¹⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – 2026. évi európai szemeszter – tavaszi csomag, COM(2026)200 final.

- (18) Spanyolország teljes adóbevételén belül a munkát terhelő adók átlagos aránya a 2015–2019-es alidőszakban mért 48,7 %-ról a 2020–2024-es alidőszakban 51,8 %-ra nőtt, míg az uniós átlag ugyanebben az időszakban változatlanul 51,4 % maradt. A spanyolországi adóteher elmúlt évtizedben bekövetkezett növekedésének 90 %-a a munkát terhelő adóknak tudható be, ami azt mutatja, hogy az ország egyre nagyobb mértékben támaszkodik a munkát terhelő adókra. A személyi jövedelemadó-sávok indexálásának elmaradása és a társadalombiztosítási járulékok emelkedése felgyorsította a spanyol adórendszer elmozdulását a munkát terhelő adók felé. A munkát terhelő adókból származó bevételek GDP-hez viszonyított aránya (2024-ben 19,0 %) azonban továbbra is elmarad az uniós átlagtól (20,3 %). Ezzel szemben a fogyasztási adókból és a környezetvédelmi adókból származó bevételek mind a GDP, mind a teljes adóbevétel arányában az uniós átlag alatt vannak. A környezetvédelmi adókból származó bevételek Spanyolországban a GDP 1,6 %-át tették ki, szemben az uniós 2,1 %-os aránnyal. Az Unióban Spanyolországra jellemző a legnagyobb héabevétel-kiesés, ami abból adódik, hogy itt figyelhetők meg a legnagyobb kiesések a héamértékekből, valamint a nemzeti szintű szakpolitikák által előírt héamentességből fakadóan. A kedvezményes héamértékek hatálya alá tartozó kategóriák közül az éttermek és a szálláshely-szolgáltatások tűnnek ki jelentős költségvetési hatásuk miatt, ugyanakkor újraelosztási hatásuk igen korlátozott. A kedvezményes héamértékek korlátozottabb alkalmazása hozzájárulna az adórendszer egyszerűsítéséhez. Bár a közelmúltban sor került értékelésekre (különösen a független költségvetési intézmény, az AIREF részéről), az adókiadások hatékonyságát értékelő szisztematikus megközelítés nem áll rendelkezésre. Az államháztartás minősége szempontjából előnyös lehet a megerősített konszolidált jelentéstétel és az összes adókiadás szisztematikus értékelése minden területi szinten.
- (19) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.

- (20) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA) és az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) nyújtott támogatásokból finanszírozott kohéziós politikai programok spanyolországi végrehajtása továbbra is elmarad az uniós átlagtól, mind a projektkiválasztás, mind a kifizetések tekintetében. Fontos fokozni és felgyorsítani a beruházások gyors megvalósítását biztosító erőfeszítéseket, ügyelve a gyakorlati hatásuk maximalizálására is. Spanyolország a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Ugyanakkor Spanyolország továbbra is kihívásokkal néz szembe a kohéziós politikák eredményes végrehajtása kapcsán a kutatás és innováció (K+I), a strukturális munkaerőhiány, a társadalmi befogadás, az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatkezelés és -megelőzés, valamint az igazságos átmenet támogatása terén. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Spanyolország által a kohéziós politikai alapok féléidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a féléidős felülvizsgálatról szóló rendeletben¹⁵ meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.
- (21) Spanyolország számos kihívással néz szembe a költségvetési fenntarthatóság, a termelékenység, az innovációba történő eredményes és tartós beruházások, a szabályozási és adminisztratív terhek, az igazságszolgáltatási rendszer teljesítménye, a tudomány és az üzleti szféra közötti kapcsolatok, a finanszírozáshoz való hozzáférés, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az infrastruktúra rezilienciája, a vízgazdálkodás, a villamosenergia-hálózat, a szociális és megfizethető lakáskínálat, a gyermekszegénység, a strukturális munkaerőhiány és az egészségügyi rendszer hatékonysága terén.

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a féléidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról.

- (22) Spanyolország együttműködési keretet kezdeményezett a szabályozási szűk keresztmetszetek azonosítása és kezelése, valamint a régiók közötti szabályozási széttagoltság csökkentése érdekében, ugyanakkor ennek fokozása és felgyorsítása érdekében további erőfeszítésekre van szükség. A „Régimen 20” javaslat lehetővé teszi a spanyol közigazgatás nemzeti, regionális és helyi szintjei közötti együttműködést. 2025 folyamán előrelépés történt olyan területeken, mint a vállalkozásindítás engedélyezése, a digitális címkézés, a töltőpontok telepítése, az energiahatékonysági tanúsítványok, a kisfeszültségű berendezések és a szabályozási fragmentáció csökkentése. Ez a megközelítés a reformok koordinálását szolgálja a megállapodás tárgyát képező területeken, azonban további, olyan erőfeszítésekre van szükség, amelyek az akadályok szélesebb körű felszámolására, valamint a „Régimen 20”-nak a további strukturális változtatások végrehajtása céljából való felhasználására irányulnak. Emellett a szabályozás korlátozó jellege különösen a kiskereskedelemben mutatkozik meg. Ez az adminisztratív összetettség a nehézkes engedélyezési eljárások miatt hatással van a vállalkozások letelepedésére, ami további akadályokat gördít a piacra lépés és a beruházások elé, és kedvezőtlen helyzetbe hozza a fogyasztókat. Spanyolország számára előnyös lenne, ha az üzleti környezet javítása és a verseny támogatása érdekében megvalósulna a kiskereskedelmi szabályozások további közelítése, különösen a gyógyszerek kiskereskedelmi értékesítése terén. Az EGT-n belüli árukereskedelem – például a csomagolás és a címkézés terén – továbbra is akadályokba ütközik. Az, hogy a különböző spanyol régiókban más-más szabályozás van érvényben, tovább növeli a megfelelési költségeket, és akadályokat gördít a régiókon átívelő módon, illetve a más uniós országokban, határokon átívelő módon működő vállalkozások elé, szűkítve a fogyasztók opcióit és növelve a fogyasztói árakat.

- (23) Spanyolország számos jogi reformot vezetett be igazságszolgáltatási rendszere szervezeti, digitális és eljárási hatékonyságának fokozása érdekében; Ezek eredményes végrehajtása azonban a megfelelő és tartós beruházások biztosításától és a régiók közötti méltányos elosztásától függ. Az igazságszolgáltatási ágazat munkaerőhiánnyal küzd: a lakosság méretéhez képest viszonylag alacsony a bírók száma, miközben egyre többen élnek a korai nyugdíjba vonulás lehetőségével, és nő a peres ügyek száma. Ez jelentős terhet ró a hivatalban lévő bírókra, és hozzájárul a tartós bírósági késedelmekhez, amelyek hátrányosan érintik a jogi szakembereket, a vállalkozásokat és a polgárokat. Emellett a digitalizációs szintek között régióként megmutatkozó egyenlőtlenségek, valamint az ügyviteli rendszerek közötti korlátozott átjárhatóság továbbra is negatív hatással vannak a bírósági eljárások általános minőségére és hatékonyságára. Az intézményi keret megerősítéséhez és az üzleti környezet fellendítéséhez ezért elengedhetetlen az igazságügyi rendszer teljesítményének javítása a megfelelő személyzet biztosításával és a munkaerő-felvételi normák fenntartása mellett, valamint az összes régióra kiterjedő harmonizált digitalizáció és az ügyviteli rendszerek teljes interoperabilitása.
- (24) Bár a K+F az elmúlt évtizedben kismértékben nőtt, a kutatási-fejlesztési magánberuházások alacsony szintje továbbra is jelentős akadályt jelent. A vállalkozásfejlesztést és az innovációt akadályozza az alacsony értéket képviselő mikrovállalkozások által uralt, széttagolt üzleti struktúra. Spanyolország a helyreállítási és rezilienciaépítési terv részeként releváns reformokat vezetett be, ilyen például a vállalkozások alapításáról és növekedéséről szóló törvény és az induló innovatív vállalkozásokról szóló törvény. További intézkedésekre van azonban szükség az üzleti innovációt gátló pénzügyi és adminisztratív akadályok felszámolásához, és annak érdekében, hogy a termelékenység szakadék kisebb legyen.

- (25) Spanyolország korlátozott és egyenlőtlenül elosztott K+F-kiadásai nagymértékben egyes régiókban összpontosulnak, és ennek következtében nem alkalmasak az üzleti K+F-kiadások egész országban történő általános ösztönzésére. Növelni kell a K+F-re fordított közkiadásokat (a cél az, hogy mértékük 2030-ra elérje a GDP 1,25 %-át) és csökkenteni kell az uniós alapoktól való függőségüket, biztosítva ugyanakkor a kiegyensúlyozottabb területi eloszlást. Ha Spanyolország ötvözné a megnövekedett közberuházásokat a célzott adókedvezményekkel és az egyszerűsített vissza nem térítendő támogatásokkal, azzal elősegítené a magánberuházások bevonását és támogatná a nagy értéket képviselő ágazatokat. A nemzeti területen alkalmazott innovációs politikai csomag rendszeres utólagos szakpolitikai értékelése segítené abban, hogy a kutatási eredmények kereskedelmi eredményekké alakuljanak át, és jobban kihasználná a magán K+F beruházásokat, miközben biztosítaná, hogy az erőfeszítések az átfogó szakpolitikai célok elérésére összpontosuljanak.
- (26) A tudományos élet és az ipar közötti gyenge együttműködés a tudományról, a technológiáról és az innovációról szóló módosított törvény és az egyetemekről szóló módosított törvény ellenére is korlátozza az üzleti innovációt és a termelékenységnövekedést. Hozzá kell tenni, hogy a magán K+F-beruházások ösztönzésére létrehozott állami rendszerek visszafogott hatást fejtettek ki, nagyrészt összetett jellegük, valamint az üzleti világ és a tudományos körök számára nyújtott ösztönzők hiánya miatt. A tudásközvetítők megerősítése, az egyetemek és az állami kutatószervezetek ösztönzőinek az alkalmazott innovációhoz való igazítása, valamint a teljesítményalapú finanszírozás javítása ösztönözné az egyetemeken és a kutatóintézetekben a specializált, együttműködésen alapuló kutatási és innovációs eredményeket.

- (27) A növekedés finanszírozásához való hozzáférés továbbra is jelentősen korlátozza a vállalkozások terjeszkedését. A kockázattőke- és sajáttőke-piacok – bár fokozatos fejlődésük folyamatban van – még mindig fejletlenek, mivel a spanyol cégek finanszírozása még mindig nagymértékben a bankhitelekre támaszkodik. Ugyanakkor a magánmegtakarítások elosztása nem támogatja kellőképpen az innovatív vállalkozások terjeszkedését. A kiegészítő nyugdíjrendszerek sajáttőke- és kockázattőke-befektetéseit tovább lehetne ösztönözni az automatikus beléptetés bevezetésével és a portfólióbefektetési korlátok enyhítésével. Emellett javítani kell az induló innovatív vállalkozások tudástranszferre való képességét, hálózatait, együttműködését és a kutatás kereskedelmi innovációvá való átalakítását. Ezek a tényezők együttesen továbbra is gátolják a forrásoknak a termelékenyebb tevékenységek felé történő átcsoportosítását. Az IMF¹⁶ felhívja a figyelmet arra, hogy a piac elégtelen mérete és a sajáttőke-finanszírozáshoz való hozzáférés hiánya azon kulcsfontosságú tényezők közé tartozik, amelyek miatt a fiatal vállalkozások nem képesek gyors léptékváltásra. A piaci alapú finanszírozás szélesebb körű alkalmazásának előmozdítása, valamint a vállalkozások és a tőkepiaci szereplők közötti kapcsolat javítása bővítheti a vállalkozások finanszírozáshoz való hozzáférését. Emellett a finanszírozási források hatékony diverzifikációjának hiánya visszafogja a magánberuházások dinamizmusát. Az OECD¹⁷ szerint a spanyol vállalkozások, különösen a kkv-k nagy része arról számol be, hogy 2023-ban a beruházások jelentős és tartós akadály a rendelkezésre álló finanszírozás hiánya.

¹⁶ Nemzetközi Valutaalap (2025), *Spain: 2025 Article IV Consultation—Press Release; and Staff Report* (Spanyolország: A 4. cikk szerinti 2025. évi konzultáció – sajtóközlemény és értékelő jelentés), IMF Staff Country Reports, No. 2025/121. Elérhető a következő internetcímen: <https://doi.org/10.5089/9798229012782.002>.

¹⁷ Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet. (2025). *OECD Economic Surveys: Spain 2025* (Az OECD gazdasági felmérései: Spanyolország) (2025/22. kötet, November). Párizs: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/abc5c435-en>.

- (28) Spanyolország többszintű kormányzása kihívást jelent a növekvő éghajlati kockázatokra való koherens reagálás szempontjából. A nemzeti, regionális és helyi hatóságok közötti elégtelen koordináció csökkenti a természeti veszélyek, többek között az árvizek és az erdőtüzek kezelésére irányuló intézkedések eredményességét. Alapvető fontosságú mind a vertikális (a nemzeti és a regionális hatóságok közötti), mind a horizontális (a régiók közötti) koordináció megerősítése. Ennek magában kell foglalnia a felelősségi körök további tisztázását, a megelőzés, a felkészültség, a reagálás és a helyreállítás szakaszai közötti átfedések csökkentését, valamint a nyomkövetési és értékelési mechanizmusok megerősítését, különösen a Biztosítási Kártérítési Konzorcium (Consortio de Compensación de Seguros) által szolgáltatott információk alapján.
- (29) Spanyolország vízkészleteire továbbra is egyre nagyobb nyomás nehezedik a csapadék tartós csökkenése, a hóapokk visszahúzódása, az emelkedő hőmérséklet és a fokozódó talajszárazság miatt. Az ország nagy területei – különösen a szárazabb déli, szárazföldi és szigeti területek – vízhiánnyal küzdenek, és a kereslet – különösen az ipar, a mezőgazdaság, az idegenforgalom és az energiatermelés által támasztott kereslet – a fenntarthatóan rendelkezésre álló erőforrásokból nem elégíthető ki. A vízgazdálkodás fenntarthatóbb megközelítése érdekében további erőfeszítésekre van szükség. Ennek magában kell foglalnia a hatékonyabb vízhasználatot előmozdító szigorúbb árképzési ösztönzőket, a vízpolitikák jobb koordinációját és végrehajtását a közigazgatás valamennyi szintjén, valamint az egyszerűsített döntéshozatali eljárásokat. Magában kell foglalnia továbbá a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelv hatékony végrehajtását, a víz újrafelhasználásának fokozását és az infrastruktúrába való beruházást a vízgazdálkodási rendszer teljesítményének és rezilienciájának fokozása érdekében. E célból kulcsfontosságú a természetalapú megoldások fejlesztésének támogatása is, beleértve a folyók helyreállítását és a víztestek rehabilitációját.

- (30) Bár Spanyolország jelentős támogatást mozgósított az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és az éghajlatváltozás mérséklését célzó erőfeszítéseire (többek között uniós alapokon keresztül), további intézkedésekre és beruházásokra van szükség a kritikus infrastruktúrák, különösen a vasutak és a közutak védelme érdekében. Az éghajlati kockázatok kezeléséhez a jelentősebb eszközök szisztematikus átvilágítására, valamint nagy hatású korszerűsítési intézkedések végrehajtására van szükség. Az infrastrukturális fejlesztéseken túl elengedhetetlen a természetalapú megoldásokba, többek között a fenntartható, az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens erdőkbe és talajokba való beruházás. Ez az erdőtüzek megelőzése, a pusztuló erdők helyreállítása és a szénben gazdag ökoszisztémák védelme révén fokozná a szénmegkötést is. A természetalapú megoldásoknak meg kell erősíteniük az éghajlati szélsőségekkel szembeni rezilienciát többek között a vizes élőhelyeknek az árvízvédelem érdekében történő helyreállításával és az aszály hatásait enyhítő talajgazdálkodással.
- (31) Az éghajlattal kapcsolatos veszélyek komoly kockázatot jelentenek Spanyolország gazdaságára és társadalmára nézve. 1980 és 2024 között a szélsőséges időjárási események jelentős emberi és gazdasági veszteséget okoztak, melynek összege 119,6 milliárd EUR-ra rúgott. Figyelembe véve e kockázatok növekvő gyakoriságát és súlyosságát, a reziliencia fokozásához elengedhetetlen, hogy Spanyolország szorosan figyelemmel kísérje katasztrófakockázat-finanszírozási keretének hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságát, mégpedig azáltal, hogy tovább bővíti az éghajlatváltozás okozta kockázatok elleni biztosítási mechanizmusok alkalmazását és elterjedtségét, a jövőbeli sokkhatásokkal szembeni pénzügyi felkészültség megerősítése érdekében.

- (32) Spanyolország jól halad a megújuló energiaforrások bevezetése terén, és az Unióban az egyik legnagyobb telepített szél- és naperőmű-kapacitással rendelkezik, ami lehetővé teszi, hogy a spanyol gazdaság egyre inkább függetlenedjen az energiaár-változásoktól. A megújuló energiaforrások spanyol energiamixbe való integrálásának folytatódó támogatása érdekében szükség van a hálózatok és a tárolási megoldások további fejlesztésére. További előrelépést tükröz, hogy a közelmúltban – március 20-án – elfogadták a 7/2026. sz. királyi törvényerejű rendeletet, amely a villamosítási és a megújulóenergia-projektek esetében egyszerűsíti az engedélyezési és a hálózathoz való hozzáférésre irányuló eljárásokat, így többek között elsőbbségi kezelést biztosít a kiforrott és a stratégiai projektek számára. A hálózathoz való hozzáférés továbbra is kihívást jelent, különösen az életképes projektek előnyben részesítésével összefüggésben. Jelenleg például további projektek állnak előkészítés alatt, amelyek a teljes tárolókapacitás növelését célozzák. Spanyolországnak meg kell tennie a szükséges lépéseket villamosenergia-hálózatai rezilienciájának és rugalmasságának javítása, valamint a „megerősített üzemmód” megszüntetése érdekében. A hálózati stabilitás biztosítása érdekében a szállítási rendszer-üzemeltető aktívan használ gázerőműveket a feszültségstabilitás fenntartására egészen addig, amíg a feszültségszabályozás megerősítését célzó további reformok és beruházások végrehajtására sor nem kerül. Az országnak további beruházásokra van szüksége a határokon átnyúló villamosenergia-összeköttetés bővítése érdekében is, amely jelenleg 3,11 %-on áll, azaz továbbra is jóval elmarad a 2030-ra kitűzött 15 %-os céltól. E cél elérése érdekében továbbra is alapvető fontosságú, hogy az érintett országok fokozzák elkötelezettségüket és együttműködésüket. A feldolgozóipar dekarbonizációjára irányuló spanyolországi beruházásokat hátráltathatja, hogy az ipari létesítményekre vonatkozóan összetett engedélyezési eljárások vannak érvényben, valamint hogy további keresletoldali intézkedésekre lenne szükség. A közúti közlekedésből származó, tartósan magas üvegházhatásúgáz-kibocsátás továbbra is az egyik legfőbb kihívás; Spanyolországban a közös kötelezettségvállalási rendelet szerinti kibocsátások közel felét teszik ki ezek a kibocsátások. További erőfeszítésekre van szükség ahhoz is, hogy Spanyolország elérje a 2030-ra kitűzött energiahatékonysági céljait. Nevezetesen további beruházásokra lenne szükség a köz- és magánépületek energiahatékonysági arányának javítása érdekében, ugyanakkor foglalkozni kell az energiaszegénység jelentette kihívással, amely a teljes népesség 15,9 %-át érinti (mely arány az Unióban a legmagasabbak közé tartozik), és súlyosabban érinti a szegénység kockázatának kitett háztartásokat. Mindazonáltal a spanyol háztartások energiaköltség-terhe az elmúlt években csökkent. Az épületekből származó kibocsátás 2024-ben 2,6 %-kal nőtt, és a közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá tartozó ágazatok teljes kibocsátásának mintegy 19 %-át tette ki. Ez az épületállomány energiahatékonyságával kapcsolatos tartós kihívásokra enged következtetni, és felhívja a figyelmet arra, hogy csökkenteni kell a fosszilis tüzelőanyagokkal történő fűtéstől és hűtéstől való függőséget.

- (33) A spanyol lakáspiacra továbbra is súlyos nyomás nehezedik a kínálati oldalon tapasztalható kínálati szűk keresztmetszetek miatt, különösen azokon a területeken, melyek iránt nagy a kereslet. A lakások iránti növekvő kereslettel együtt ez felfelé ható nyomást gyakorol az árakra. A lakáshiány a városi és nagyvárosi területeken, valamint a turisztikai szempontból kiemelt part menti területeken a legszembetűnőbb. Az új lakások fejlesztését – melyre sürgősen szükség lenne – számos kínálati oldali tényező korlátozza, többek között a beépíthető földterületek korlátozott rendelkezésre állása, a lassú közigazgatási és engedélyezési eljárások. A fejlődés ezen akadályainak kezelése – a környezetvédelmi célok szem előtt tartása mellett – segíthet a lakásépítési fejlesztéseket lassító egyes akadályok leküzdésében. Emellett a hajléktalanság is egyre nagyobb méreteket ölt.
- (34) Az Unión belül Spanyolország egyike azon országoknak, ahol a szociális lakások állománya a legalacsonyabb: a teljes lakáskínálat kevesebb mint 2 %-át teszi ki, szemben a durván 7 %-os uniós átlaggal. Ez súlyosbítja a bérleti piacra nehezedő nyomást, és hozzájárul a lakásárak emelkedéséhez. Emellett a szociális lakások meglévő állománya egyenlőtlenül oszlik meg az országon belül, és nem tükrözi a területi igényeket azokon a helyszíneken, ahol a kereslet markánsabb. Az elnéptelenedés az ország nagy részét érinti: a népesség növekedése főként a part menti területekre és a fővárosi régió környékére koncentrálódik. A szociális jóléti politika és a megfizethető lakhatás előmozdítása szempontjából kulcsfontosságú, hogy Spanyolország a jelentős mértékű szociális lakás-hiányt a szociális lakások számának növelésével orvosolja, különösen azokon a területeken, ahol hangsúlyosabban jelennek meg a megfizethetőséggel kapcsolatos korlátok. Ugyanakkor a szociális bérlakások ügyének előmozdítása is fontos annak érdekében, hogy a lakáshasználat rugalmassága biztosítva legyen a teljes életciklus során, valamint a változó háztartási igények kielégítése céljából. Emellett a szociális lakások bérlete közvetlen és időben történő hozzáférést biztosít a megfizethető lakásokhoz anélkül, hogy hosszú távú kötelezettségvállalásra lenne szükség, további belépési költségek merülnének fel vagy támogathatósági korlátokkal kellene számolni. Végezetül a szociális lakhatási rendszer továbbra is nagymértékben támaszkodik a kormányzati finanszírozásra. Hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához kiszámítható finanszírozási mechanizmusok létrehozására is szükség van, például a hozamok újrabefektetése vagy rulírozó alapok révén, amivel csökkenthető a nemzeti költségvetéstől való függőség.

- (35) A gyermekszegénység Spanyolországban továbbra is jelentős kihívásnak tekintendő, amelyhez az általánosan magas szegénységi szint és a tartósan magas jövedelmi egyenlőtlenségek társulnak. 2024-ben Spanyolországban a gyermekek több mint egynegyede volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának – Spanyolország ebben a tekintetben a leggyengébben teljesítő uniós országok közé tartozott. Bizonyos csoportok különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak: nevezetesen ilyenek az egyszerű családban vagy nagycsaládban nevelkedő gyermekek, azok, akiknek szülei alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, valamint a roma gyermekek és a migráns háttérű gyermekek. Bár a közelmúltbeli intézkedések hozzájárultak bizonyos javulásokhoz, a helyzet a szociális védelmi és ellátási rendszerek szélesebb körű hiányosságaira enged következtetni, többek között a szociális kiadások elosztása és hatékonysága tekintetében, a korlátozott költségvetési források kontextusában. A szociális transzferek csak korlátozottan képesek enyhíteni a szegénységet, különösen a gyermekek esetében. A szegénységi ráták és a szociális transzferek hatása közötti regionális különbségek továbbra is fennállnak, ami arra utal, hogy az elmúlt években elért bizonyos előrelépés ellenére a lefedettség, valamint az ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlenül oszlik meg a különböző területek között, és ez különösen a vidéki területeken jelenik meg hangsúlyosan. A nemzeti és regionális szociális, egészségügyi és foglalkoztatási szolgálatok és ellátások közötti koordinációt továbbra is korlátozza a hatáskörök széttagoltsága, a jogosultsági kritériumok heterogenitása és az egymással átfedésben lévő eszközök. A további koordináció átfogóbb és folyamatosabb támogatást biztosíthatna. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás nemzeti rendszere (Ingreso Mínimo Vital – IMV) és a kapcsolódó gyermektámogatási kiegészítés (Complemento de Ayuda para la Infancia – CAPI) igénybevételének mértéke megnőtt, de továbbra is elmarad a lehetőségektől, és az adminisztratív terhek, az összetett jogosultsági eljárások és a korlátozott tudatosság miatt a jogosult háztartások jelentős része továbbra sem részesül e támogatásban. Az ellátás hatását fokozná az igénybevétel és a megfelelés további növelése, a kapcsolódó aktivizálási politikák, valamint az, ha az IMV a háztartások helyzetének változásaihoz jobban tudna alkalmazkodni. Bár a közelmúltbeli kiigazítások célja a munkavállalást előmozdító ösztönzők fokozása volt, eredményességüket egyelőre még nem lehet megítélni. Emellett a társadalmi befogadási pályáknak a jövedelemtámogatás és a személyre szabott szociális szolgáltatások szisztematikusabb ötvözése révén történő megerősítése tovább javítaná a veszélyeztetett csoportok, köztük a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitétt gyermekek esetében elért eredményeket. A közkiadások egyensúlyát újra a gyermekeket és a fiatalokat támogató szakpolitikák, például az oktatás, a lakhatáshoz való hozzáférés és a foglalkoztatás felé kell elbillenteni.

Mindezen kihívások kezeléséhez tovább kell javítani a szociális segítségnyújtás hatékonyságát, megfelelőségét és lefedettségét, ugyanakkor nagyobb koherenciát kell biztosítani a készpénztranszferek, a természetbeni támogatás, az aktivizálási támogatás és az adókedvezmények között. E kihívások kezelése hozzájárulna a társadalmi felzárkózás támogatásához is, összhangban a bizottsági szolgálatok által a társadalmi konvergenciával kapcsolatos keret alapján elvégzett második szakaszos országelemzéssel¹⁸.

- (36) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Spanyolországnak címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.

¹⁸ [SWD\(2026\) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework \(SCF\)](#) (A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően a társadalmi konvergenciára vonatkozóan elvégzett második szakaszos országelemzés), 2026.

- (37) Bár a szakképzési rendszer továbbra is fejlődik, és a szakképzésbe való beiratkozás terén minden szinten javulás tapasztalható, továbbra is fennáll a strukturális munkaerőhiány, amely a szakképzés és a felsőoktatás, valamint a munkaerőpiaci igények közötti strukturális eltérésekből ered. A középszintű szakképzésre való beiratkozások csekély száma miatt hiány alakult ki a középszintű képzést végzők körében – különösen a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) területén –, és ehhez az egyes műszaki ágazatokban, például az építőiparban és a feldolgozóiparban megfigyelhető akut szakemberhiány társul. A régiók között a szakképzésre való beiratkozás tekintetében is nagy mértékű egyenletlenségek tapasztalhatók. Annak ellenére, hogy a legutóbbi rendszerreform óta hivatalosan minden szakképzés duális, a duális szakképzés teljes körű bevezetése továbbra sem valósult meg maradéktalanul, és e téren régióként is eltérések tapasztalhatók, az egyes régiók gazdasági struktúráitól és a vállalkozások szerepvállalásától függően. A felsőoktatás kapcsán megjegyzendő, hogy Spanyolországban magas a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, ugyanakkor továbbra is hiány mutatkozik például az IKT, a mérnöki tudományok és az egészségügy terén, vagyis olyan területeken, amelyek iránt nagy a kereslet. Míg a STEM területére vonatkozó szakképzési és felsőoktatási programok végzett hallgatói esetében a foglalkoztatási eredmények kedvezőek – ami azt mutatja, hogy e szakterületek iránt nagy a kereslet –, az alacsony részvételi arány, a nemek közötti egyensúly hiánya, valamint a STEM területére vonatkozó programok esetében megfigyelhető lemorzsolódás azzal a kockázattal jár, hogy korlátozza Spanyolországban az innováció támogatására, valamint a zöld és digitális átállás megvalósítására való képességét. Emellett a felnőttkori tanulásban való részvétel továbbra is alacsony és egyenetlen, ami korlátozza az átképzési lehetőségeket és állandósítja a korai időszakban kialakuló hátrányokat.
- (38) Spanyolország jelentős előrelépést tett a korai iskolaelhagyásra vonatkozó uniós mutató (ELET) csökkentése terén, a ráta azonban továbbra is magas: jóllehet az elmúlt években csökkent, még mindig jóval meghaladja mind az uniós átlagot, mind a 2030-ra kitűzött uniós célszámot. A regionális különbségek továbbra is fennállnak, és a korai iskolaelhagyás különösen a kiszolgáltatott csoportok körében gyakori jelenség. A külföldön született fiatalok közel háromszor nagyobb valószínűséggel lesznek korai iskolaelhagyók, mint belföldi születésű társaik; a roma fiatalok között lényegesen alacsonyabb felső középfokú végzettséggel rendelkezők száma, mint a népesség egészében, és ez aránytalan mértékben érinti a fogyatékkal élő fiatalokat. A nemek közötti egyenlőtlenségek is fennállnak: a férfiak körében magasabb az arány, mint a nők körében. Az alapkészségek terén 2012 óta fokozatosan nőtt az alulteljesítés mértéke, így Spanyolország még távolabb került attól az uniós célkitűzéstől, miszerint az olvasás, a matematika és a természettudományok terén gyengén teljesítők arányát 2030-ig 15 % alá kell szorítani. Az alapkészségek terén továbbra is jelentősek a regionális különbségek: egyes régiók következetesen az országos átlagnál alacsonyabb pontszámot érnek el.

- (39) Bár Spanyolország viszonylag jó egészségügyi eredményeket ért el, továbbra is kihívást jelent az egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés, ami negatívan befolyásolja a lakosság egészségét, a társadalmi méltányosságot és a termelékenységet. Az alapellátás és a tartós ápolás-gondozás kapacitásainak növelése elengedhetetlen a hozzáférés javításához és a megfelelőség biztosításához, mivel a népesség idősödése következtében megnő az e szolgáltatások iránti keresletet. Bár a 2025–2027-es időszakra szóló, az alapellátásra és a közösségi ellátásra vonatkozó cselekvési tervnek az alapellátási kapacitásnak az aktualizált közös szolgáltatási portfólió végrehajtása révén történő bővítése és a munkaerőhiány csökkentése egyaránt célja, és a tartós ápolás-gondozás intézményi kitagolását célzó közelmúltbeli reformok ellenére további erőfeszítésekre van szükség a munkaerőhiány, a regionális különbségek és a várakozási idők csökkentése, valamint a tartós beruházási hiányok kezelése érdekében.
- (40) Spanyolország az egészségügy és tartós ápolás-gondozás terén tartós munkaerő-problémákkal szembesül. Ilyen például a korszerkezet, a szakemberek egyenlőtlen eloszlása, valamint a háziorvosok, az ápolók és más szakemberek előre jelzett hiánya. A munkakörülmények továbbra is kihívást jelentenek, ami kedvezőtlen hatással van a munkahelyek minőségére és vonzerejére. Az említett egyensúlyhiányok kezelése érdekében Spanyolország intézkedéseket fogadhat el a tehetségek toborzásának és megtartásának fejlesztése és a munkakörülmények javítása érdekében, többek között a képzés egyensúlyának helyreállítása, az új szakmai szerepek – többek között az ápolók esetében történő – kiterjesztése, a nagyobb rugalmasság, a digitalizáció, a nemek közötti egyensúly, a gondozási szakmákban az informális munkavégzés visszaszorítása, valamint a műszakos rendszer felülvizsgálata révén. Továbbra is komoly kihívást jelentenek a szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a szolgáltatások minősége terén fennálló regionális különbségek, amelyeket tovább súlyosbít a munkaerőhiány. Az alapellátás reformját és annak regionális hatását illetően további értékelésre van szükség, mivel a gondozás integrációja régióként eltérő mértékben halad előre. Javasolt, hogy Spanyolország fogadjon el bevált gyakorlatokon alapuló modelleket, alakítson ki megfelelő nyomon követést, és alkalmazzon regionális mutatókat. A szolgálatok számára is előnyös lenne a jobb nemzeti-regionális és szolgálatközi (vagyis az egészségügy, a szociális ügyek, a foglalkoztatás és az oktatás területe közötti) koordináció. A szolgáltatásokhoz való hozzáférést tovább nehezíti a növekvő várakozási idő. Spanyolország 2024-ben létrehozta a várólistákkal foglalkozó munkacsoportot annak érdekében, hogy az autonóm közösségekben egybefogja az irányítást és az adatokat, azonban további intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy e hiányosságokat a személyzet célzott biztosításával, a digitális triázssal és a várólisták kezelésének harmonizálásával kezelni tudják.

- (41) Jóllehet Spanyolország egészségügyi rendszere viszonylag alacsony költségek mellett általában robusztus egészségügyi eredményeket mutat fel, az egészségügyi kiadások az előrejelzések szerint a következő évtizedekben jelentősen emelkedni fognak, tekintettel arra, hogy a demográfiai változások egyre nagyobb nyomást gyakorolnak az államháztartásra. A fenntarthatóság biztosítása és a szolgáltatások megfelelőségének megőrzése érdekében az intézkedések azt célozhatnák meg, hogy a meglévő erőforrásokat hatékonyságnövelés révén történő maximalizálják. Ezeket azzal lehetne elérni, hogy Spanyolország a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások terén gondoskodik az erőforrások jobb elosztásáról, valamint javítja az ellátásra szorulás mértéke szerinti triázst és az ellátásban részesülők ennek megfelelő gondozását. Emellett az erőfeszítéseket a további intézményi kitagolásra és a közösségi gondozásra lehetne irányítani. A tartós ápolás-gondozásnak az egészségügyi szolgáltatásokkal való fokozott összehangolása szintén hozzájárulna a rendszerek hatékonyságának növeléséhez. Az alapellátás terén az interoperábilis digitalizációba, a távorvoslásba és a megelőzésbe történő beruházások eredményeznének hatékonyabb szolgáltatást. A 2018–2020-as kiadási felülvizsgálat keretében az AIREF intézkedéseket javasolt a gyógyszerkiadási és kórházi kiadási területek hatékonyságának megerősítésére, ami konkrét megtakarítási lehetőségeket eredményezett. Spanyolorzágnak lehetősége van arra, hogy egyes terápiás kategóriákban javítsa a generikus gyógyszerek és a biohasonló készítmények elfogadásának arányát. Az egyenlőtlenségek kezelése, a gyógyszerekhez kapcsolódó kiadások értékelésének javítása, valamint az orvosi eljárások és receptek költségei közötti indokolatlan regionális különbségek visszaszorítása szintén fokozhatja a hatékonyságot. E tekintetben Spanyolország számára előnyös lenne az AIREF azon ajánlásainak végrehajtása, amelyek szerint az adókiadások fokozott nyomon követése révén növelni kell a kiadások hatékonyságát annak érdekében, hogy létrejöjjön az egészségügyi kiadásokra nehezedő növekvő nyomás kezeléséhez szükséges költségvetési mozgástér.

- (42) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Spanyolország esetében az 1. ajánlás az euroövezetre vonatkozó első, második és harmadik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás az euroövezetre vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik, nyolcadik és kilencedik ajánlás végrehajtásához, a 4. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához, a 6. ajánlás pedig az euroövezetre vonatkozó második és ötödik ajánlás végrehajtásához járul hozzá.

AJÁNLJA, hogy Spanyolország 2026-ban és 2027-ben hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Tekintettel az ajánlott nettó kiadási pályától való, a Bizottság által 2026-ra előrejelzett eltérésre, gondoskodjon arról, hogy a nettó kiadások megfeleljenek a Tanács által 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátáknak, ugyanakkor használja ki a Tanács által aktivált nemzeti mentesítési rendelkezés által nyújtott rugalmasságot. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készülséget, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaár-emelkedés hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizték az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Folytassa a meghosszabbított kiigazítási időszakot alátámasztó reformok és beruházások végrehajtását a 2025. január 21-i tanácsi ajánlásban foglaltaknak megfelelően. Erősítse meg a költségvetési fenntarthatóságot különösen az adókiadások korlátozása révén, ugyanakkor védje a növekedést és támogassa az alacsony jövedelmű háztartásokat. Fokozza a kiadások hatékonyságát az adókiadások fokozott nyomon követésével, valamint a nemzeti és regionális szintű kiadási felülvizsgálat révén.
2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtására irányuló erőfeszítéseket, adott esetben a kohéziós politikai keret félidős felülvizsgálata keretében elfogadott stratégiai prioritásokhoz történő forrásátcsoportosításokra és rugalmassági mechanizmusokra építve.

3. Mozdítsa elő a termelékenység és az innovációt az adminisztratív terheknek és a régiók közötti egységes szabályozás hiányának csökkentésével, többek között a kiskereskedelem és az áruk szabad mozgása előtt álló akadályok felszámolásával. Javítsa az igazságügyi rendszer teljesítményét azzal, hogy biztosítja a megfelelő személyzetet, a harmonizált digitalizációt és a régiók közötti teljes interoperabilitást. Segítse elő a nagy értéket képviselő ágazatokat célzó üzleti innovációt, terjeszkedést és léptékváltást, többek között a stabil K+I beruházások támogatása, az ipar és a tudományos körök közötti szorosabb együttműködés megvalósítása, valamint a finanszírozáshoz (különösen a kockázati tőkéhez) való hozzáférés javítása révén.
4. Fokozza az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával kapcsolatos nemzeti, regionális és helyi szintű koordinációt. Javítsa a vízgazdálkodást és a vízügyi irányítást, és fokozza a települési szennyvíz újrahasznosítását. A kritikus infrastruktúrákat – többek között a vasutakat és az utakat – adaptálja az éghajlatváltozáshoz, továbbá a kapcsolódó kockázatok csökkentése érdekében mozdítsa elő a természetalapú megoldásokat. Ruházzon be az energiatárolásba, a villamosenergia-átvitelbe és -elosztásba, valamint a határokon átnyúló villamosenergia-összeköttetésekbe. Mozdítsa elő az ipar és az épületek dekarbonizációját, valamint a közlekedés villamosítását.
5. Bővítse a lakásállományt, többek között a szabályozási keret felülvizsgálatával, az engedélyezési eljárások egyszerűsítésével, a földterületek rendelkezésre állásának megkönnyítésével és a kihasználatlan épületállomány rendeltetésének módosításával. Növelje a megfizethető és szociális lakások kínálatát – előnyben részesítve a bérleti lehetőségeket –, hogy a kínálat jobban igazodjon a területi és regionális igényekhez, és olyan fenntartható finanszírozási rendszereken alapuljon, amelyek kevésbé függenek a kormányzati finanszírozástól.

6. Kezelje a gyermekszegénységet, többek között azzal, hogy helyreállítja a szociális kiadások generációk közötti egyensúlyát és javítja a szociális transzferek és a szociális segítségnyújtás általi lefedettséget, illetve azok megfelelőségét, valamint az aktivizálással való összekapcsoltságát, tovább csökkentve a jövedelmi egyenlőtlenségeket. Csökkentse a strukturális munkaerőhiányt azáltal, hogy tovább erősíti a duális szakképzést, a felsőoktatás munkaerőpiaci relevanciáját és a felnőttkori tanulást, különös tekintettel a természettudományokra, a technológiára, a műszaki tudományokra és a matematikára. Gondoskodjon az alapkészségek fejlesztéséről, és kezelje a korai iskolaelhagyás problémáját. Javítsa az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést az alapellátás és a tartós ápolás-gondozás kapacitásainak növelésével, a munkaerőhiány kezelésével, továbbá a várakozási idő csökkentésével. Kezelje a lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén fennálló regionális egyenlőtlenségeket, különösen a gyors tempóban elnéptelenedő területeken, ugyanakkor növelje a hatékonyságot, ezzel költségvetési mozgásteret teremtve a növekvő kiadási nyomás kezeléséhez.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök